

Liewen am Eislek

la vie des hommes dans la région ardennaise

"Déi gréissten Hoffnung fir d'Eislek as Cattenom. Bis elo kennen ech der schons e puer, déi wéint Cattenom an d'Eislek geplennert sin..."
e Wolzer

"Liewen am Eislek" as e Buch vu méi ewéi annerhallwe Kilo, dat de "Ministère des Affaires culturelles" zesumme mam "Centre National de l'audiovisuel" erausgin huet an engem Moment wou mir hei zu Lëtzebuerg eis 150jeereg Onofhängegkeet gefeiert hun. Dat gouf dann och vir an d'Buch geschriwwen an esouguer farweg op den Deckel. Wann dat Buch awer e Joer méi fréi oder e Joer méi spéit erauskomm wär, dann hätten se näischt vun denen 150 Joer schreiwe kënnen. Dann hätten se eben eppes anesches dra geschriwwen, se wëssen sech ëmmer ze hëllefen.

Op denen éischte Säite vun diem décke Buch soen de "Ministère" an de "Centre" all dene Leit merci, déi gehollef hun dat Buch ze maachen: et sin der e sëllegen, an, alles an allem, hun se och eppes färdeg bruecht, dat sech weise léisst, op Lëtzebuergesch an op Franséisch, mat enger Onmass schéine Fotoen.

Eit een elo awer un den eigentlechen Text an un d'Fotoe kënnt, muss e fir d'éischt emol d'Virwieder lisen. A wann een dene gleewe kann, da gouf dat Buch erausgin fir dass hei bei eis d'Liewe vun de "Männer an de Fraen aus dem Norden" besser verstane sollt gin. Et gët och gesot, dat Buch wär "e Schrack weider um Wee vun der kultureller Entwécklung vun eisem Land". Iwwerhaupt soll dat Buch mat Text a Biller endlech emol eng Kéier d'Wouerecht iwwer eng Regioun weisen, déi, wéi et schengt, nëmme stéckweis zu Lëtzebuerg bekannt as. Kurz a gutt: "D'Fotografie weise wat se gesin an d'Journalisten an d'Schrëftsteller soc wat d'Leit

hinne verzielt hun".

Dat as awer nëmmen zur Halschecht wouer: et stëmmt, dass d'Fotografie weise wat se gesin - an et muss een hinnen e Kompliment fir hir Aarbecht maachen, se hun et färdeg bruecht fir dat dagdeeglecht Eislek zu weisen, ouni zevill Sonn an ouni zevill Schied. Wat awer elo d'Journalisten an d'Schrëftsteller ugeet, déi hu séch d'Saach zevill liicht gemeet. Se stellen zwar de Leit e puer Froen, mä fir de Rescht, do reproduzéiere se nëmme Wuurt fir Wuurt wat hinnen op den Tounband koum - just, dass se et op Stater Lëtzebuergesch iwwersetzen. Dass se sech elo wuertwärtlech un déi Äntwerten halen, déi se vun de Leit krit hun, dat huet vläicht säi Charme, mä et ass de Charme vu réie Gromperen. Geschielt an gekacht oder gebroden oder gebootscht géifen se besser schmaachen.

**Dass d'Auteuren sech
wuurtwärtlech un déi Äntworten
halen, déi se vun de Leit krit hun,
dat huet vläicht säi Charme, mä et
ass de Charme vu réie Gromperen.
Geschielt an gekacht oder
gebroden oder gebootscht géifen
se besser schmaachen.**

Wat ech wëll soen, dat as, dass déi, déi um Eisleker Buch geschafft hun, onbedengt dene Leit, déi se interviewt hun, d'Méiglechkeet hätte misse gin, dat ze iwwerlisen an eventuell ze ergänzen, wat se gesot hun. Dat wär liicht no enger éischer Nidderschrëft vum Text méiglech gewiescht. Et wär e bessert Buch derbei erauskomm an et hätt een haut en Text virun sech, dien nët manner éierlech wär mä awer méi liicht

Liewen am Eislek
la vie des hommes
dans la région ar-
dennaise

édité conjointement par
le Ministère d'Etat, le Mi-
nistère des Affaires cul-
turelles et le Centre na-
tional de l'audiovisuel à
l'occasion du 150e Anni-
versaire de l'Indépendan-
ce nationale.

Septembre 1989, Publi-
cation Nationale

**E schéint
Buch vun
enger
Géigend, déi
et verdengt
hätt, dass een
och e gutt
Buch iwwer se
maache géif.**

verständlech a virun allem och méi komplett. Esou awer fënnt een am Buch nëmme Stechwierder an nëmme Spure vun diem wat d'Eislek as a wat d'Eislek den Eisleker bedeit. An dräizeng Kapitele gin e sëllegechen Themen ugeschnidden, déi onbedengt hätte verdéift misse gin. Dofir blouf awer wéi et schengt keng Zäit. An elo gesäit et esou aus, ewéi wann déi Gespréicher mat de Leit iwwerhaupt nëmme en Alibi gewiescht wären fir mat gudden Fotografen e schéint Buch vun enger Géigend zesummenzestellen, déi et verdengt hätten, dass een och e gutt Buch iwwer se maache géif.

Elo kënnst een emol soen, dat wier eppes Neits: vum Härz op d'Zong, a vun der Zong direkt an d'Dreckerei. Ech weess awer nët, ob een op déi Manéier Bicher maache soll. Wann een op déi Manéier Bicher maache géif, da kéimen der hei bei eis Dag fir Dag méi ewéi 300.000 eraus. Wann een dat bedenkt: 300.000 Bicher den Dag an engem Land, dat nët vill mat Bicher unzefänke weess!

Mä loosse mer net zevill kloen. "Liewen am Eislek" as e schéint Buch an et hätten nët vill gefelt, da wär et och e gutt Buch gin. Eent as secher, e huet vill Aarbecht kascht an et dréit, egal wat een dervun hält, derzou bää, dass mer eis hei am Land nees eng Kéier un d'Eislek erënneren. Ewell dat as net esou evident fir emol e Wuert ze gebrauchen, dat zënter enger Zäit bei eis grouss Moud as. Dëser Deeg hun ech nach an der Zeitung ënnert dem Titel "Effectifs des centres d'enseignement complémentaire - Groupe de travail institué" gelies, dass et elo geschwënn zu Lëtzebuerg "un groupe de travail chargé de faire une analyse approfondie de l'évolution des effectifs des élèves dans les différentes régions du pays, y compris le nord..." géif gin. "Y compris le nord" - et schengt, wann ee gären hätten, dass de Norde vum Land nach zum Land soll gezielt gin, da muss een extra drop hiweisen, am beschte mat Hänn a mat Féiss.

Lex Jacoby

Wolfgang Osterheld

Arsdorf/Aarsdorf